

Примена на условите**Член 1**

- (1) Овие услови се темелат врз Законот за облигационите односи и Законот за супервизија на осигурувањето, како и останатите подзаконски акти донесени врз основа на овие закони, и на соодветен начин се применуваат на договорот за осигурување кој што го склучуваат договарачот на осигурувањето и осигурувачот.
- (2) Општите услови се составен дел на понудата и договорот за осигурување што договарачот на осигурувањето, односно осигуреникот ќе го склучи со Кроација Осигурување АД Друштво за неживотно осигурување Скопје.

Дефиниции**Член 2**

- (1) Одделни изрази во овие Посебни услови го имаат следното значење:
 - 1) **осигурувач** - КРОАЦИЈА ОСИГУРУВАЊЕ А.Д. Друштво за неживотно осигурување, Скопје (во понатамошниот текст: Кроација Осигурување/Осигурувач);
 - 2) **договарач на осигурување** - правно или физичко лице кое со осигурувачот склучува договор за осигурување. (во понатамошниот текст: Договарач);
 - 3) **осигуреник** - лице чија што одговорност е покриена со осигурувањето. Договарачот на осигурувањето и осигуреникот се исто лице, со исклучок кај осигурување за туѓа сметка;
 - 4) **трето лице** - лице кое не е субјект на Договорот за осигурување, односно лице чија одговорност не е покриена со осигурувањето. За трето лице не се сметаат лица вработени кај осигуреникот, освен ако не е поинаку договорено;
 - 5) **оштетено лице** - е трето лице на кое му е предизвикана штета;
 - 6) **производ** - кој било подвижен предмет, како и самостоен дел вграден во некој подвижен или неподвижен предмет, вклучително електрична и други видови на енергија;
 - 7) **неисправен производ** - е ако, земајќи ги предвид сите околности на случајот, а особено начинот на кој производот е претставен, намените за кои, според разумните очекувања, може да биде користен, и времето кога е пуштен во промет, не дава сигурност што од таквите производи оправдано се очекува. Производот пуштен во промет не се смета за неисправен ако подоцнежниот ваков вид на производ, пуштен во промет, има подобри својства;
 - 8) **премија** - износ што се плаќа по договорот за осигурување;
 - 9) **полиса** - исправа за договор за осигурување;
 - 10) **сума на осигурување по штетен настан** - највисок износ на обврската на осигурувачот за секој осигурен случај;
 - 11) **сума на осигурување во годишен агрегат** - максималниот износ на осигурена сума до која осигурувачот дава покривање во период од една година;
 - 12) **надомест на осигурување** - износ кој го плаќа осигурувачот според склучениот Договор за осигурување ни по настанување на осигурен случај;
 - 13) **одбитна франшиза** - договорен износ за којшто Осигурувачот го намалува надоместот на штетата.

**ПОСЕБНИ УСЛОВИ ЗА ОСИГУРУВАЊЕ ОД ОДГОВОРНОСТ ОД
УПОТРЕБА НА ПРОИЗВОД**

Осигурен случај

Член 3

- (1) Осигурувачот ја покрива штетата поради граѓанско - правни побарувања за надомест на штета кои оштетените ги поднесуваат према осигуреникот поради иден, неизвесен и независен настан (несреќен случај), до кој дошло поради неисправни производи кои осигуреникот на кој било начин ги пуштил во промет, а кои поради некој недостаток за кој осигуреникот не знаел, а за кој е одговорен согласно позитивните законски прописи, имаат за последица:
1. телесни повреди, заболување или смрт на лицето (повреда на лицето);
 2. уништување, оштетување или исчезнување на предмети (оштетување на предмети).
- (2) Неисправноста на производот може да произлезе од грешка во материјалот од кој е изработен предметот, конструкциски грешки, како и недостаток на упатства од осигуреникот, односно произведувачот, за правилна употреба на предметите.
- (3) Осигурувањето од одговорност на произведувачот за производи се однесува на сите предмети кои осигуреникот ги изработил и пуштил во промет под свое име, трговска марка и/или кој било друг знак на разликување, под услов да се наведени во полисата за осигурување.

Проширување на осигурувањето

Член 4

- (1) Кај осигурување од одговорност која произлегува од производи, вклучена е и одговорноста на осигуреникот поради штети предизвикани од кои било составни делови кои осигуреникот ги вградува во своите производи, а ги изработиле и му ги доставиле други лица.
- (2) Ако е посебно договорено, осигурувањето покрива и одговорност за штета која ќе настане на предмети во кои ќе се вградат производи на осигуреникот.
- (3) Со осигурувањето се покриени и потребните и разумни трошоци за спорови и правни работи, како и трошоци за истражување на поединечни штетни настани и одбрана на осигуреникот, кои осигуреникот ги презел во договор со осигурувачот, а во врска со настанатата штета, со намера да се одбрани од неосновани или претерани побарувања од трети лица, како и досудени камати, а сето тоа во рамките на ограничувањата по поединечна полиса на осигурување.

Исклучувања

Член 5

- (1) Осигурувачот не ја покрива и не исплаќа надомест на штета од следните опасности:
1. доколку осигуреникот предизвика штета со намера или крајно невнимание. Под намера се подразбира дури и доколку осигуреникот не презел соодветно дејство, иако поради тоа било извесно дека ќе настанат штетни последици; иако му било познато дека производите започнале да се расипуваат или дека производите, стоките или услугите биле дефектни; разумно однесување спротивно на законот;
 2. штети на произведените или продадените производи;
 3. штети на имотот во кој производот е произведен;
 4. штети на имотот во кој производот е измешан, составен или искомбиниран; штета настаната за време на преработка или понатамошна обработка на дефектен производ заедно со други производи; штети настанати за време додека производот се демантира, при поправка, модифицирање или повторно составување на дефектниот производ кој осигуреникот

- го има доставено; штета како последица од неможност на употреба на финалниот производ кој бил произведен со дефектен механички уред (освен ако дополнително не е договорено осигурувањето да ги покрива овие ризици);
5. трошоци за повлекување на производите од пазарот (освен ако дополнително не е договорено осигурувањето да ги покрива овие ризици);
 6. штета настаната од неисправен производ кој не бил користен за неговата намена;
 7. штети кои се покриваат со гаранција во гарантен период поради расипување и сервисирање, кои спаѓаат во обврски на осигуреникот;
 8. штети кои настануваат како последица на производ кој бил дополнително преработен од страна на трето лице; штети од производи кои биле отуѓени од осигуреникот без негово знаење;
 9. штети од производи кои не се произведени за продажба ниту за каква било форма на дистрибуција со економски цели, ниту осигуреникот ги има произведено или дистрибуирано на пазарот како дел од своите активности;
 10. доколку осигуреникот нема извршено проверка на квалитетот на деловите што му ги имаат доставено други, а кои тој ги има вградено во својот производ;
 11. штети од изречени казни и глобиод надлежни државни органи;
 12. какви било обесштетувања кои немаат за цел обесштетување по ова осигурување (казнени пресуди);
 13. штети настанати на друштва во кои осигуреникот е партнер или во друштва во кои осигуреникот има сопственички удел како партнер во висина на уделот на другиот партнер; истото се применува и кога во друштвото/компанијата на осигуреникот постои удел на друг партнер или друго правно лице;
 14. поради еколошки штети;
 15. поради влијание на магнетни или електромагнетни полиња, поради полихлоридни бифенили или нуклеарно зрачење или контаминација;
 16. поради генетски промени на организмот, професионални заболувања, заболувања од азбест кои произлегуваат директно од азбестот или од супстанции кои содржат азбест, заболувања од тутун кои произлегуваат од употреба на тутун или тутунски производи и преработки;
 17. поради несекојдневни настани како војна, настани слични на војна или непријателска агресија, граѓанска војна или немири, природни катастрофи, нуклеарна радијација или нуклеарно загадување;
 18. директни или индиректни последици од терористички акти, дури и кога штетата ја предизвикала која било друга причина комбинирана со терористички акт. Под терористички акт се подразбира какво било насилно дејство со кое се загрозува човечки живот, подвижен или недвижен имот или инфраструктурни објекти со примена на сила, насилство или закана, а направено поради политички, религиозни, идеолошки или слични цели, и кое има за цел да влијае врз владата на која било земја, или да предизвика страв во јавноста или во некој нејзин дел. Под терористички акт се подразбира индивидуален акт како дејства во врска со организации или власти;
 19. чисто имотна штета, која претставува економска загуба која не настанала ниту со повреда на телото или здравјето на некое лице, ниту со оштетување, односно уништување на ствари;

20. поради прекршување на права на трети лица (право на патент, индустриска сопственост, авторски права, право на тајност и приватност, прекршоци на полето на конкуренцијата и рекламирањето и слично);
21. поради производи кои осигуреникот ги има дизајнирано, произведено, составено или испорачано за воздухоплови, доколку нема сомнение дека тие делови се наменети за производство на воздухоплов или вградување во него;
22. за вакцини, како и производи кои содржат крв или крвна плазма;
23. кои се однесуваат на градежен материјал кој се продава/ извезува во САД или Канада;
24. кои се однесуваат на климатизери или системи за вентилација или нивни делови, а кои се продадени во САД или Канада;
25. за осигурени лица кои правно или територијално припаѓаат на САД или Канада (без разлика дали компанијата е официјално регистрирана или не);
26. за фармацевтски или хемиски производи (освен ако дополнително не е договорено осигурувањето да ги покрива овие производи).

Околности значајни за оцена на ризикот

Член 6

- (1) Договорарот е должен при склучување на Договорот за осигурување да му ги пријави на осигурувачот сите околности што се значајни за процена на ризикот и што му се познати или не би можеле да му останат непознати.
- (2) Договорарот на осигурувањето е должен веднаш да го извести осигурувачот за секоја промена на околностите за времетраење на Договорот за осигурување, која може да биде значајна за процена на ризикот.
- (3) Договорарот на осигурувањето и осигуреникот, по потреба, се должни на осигурувачот да му овозможат преглед и ревизија на ризикот.

Ограничување на местото и времето на осигурување

Член 7

- (1) Обврската на осигурувачот важи само ако несреќниот случај настане по почетокот или пред крајот на осигурителното покритие. Ако причината за настанот се појави во време пред склучување на осигурувањето или во време кога обврската на осигурувачот била прекината, осигурувањето ја покрива штетата само ако на осигуреникот до склучување на осигурувањето, односно до повторното осигурување, не му била позната причината за настанот.
- (2) Ако не е поинаку договорено, осигурувањето ја покрива одговорноста само за несреќни случаи кои се случуваат на територијата на Република Северна Македонија.

Склучување на договор за осигурување

Член 8

- (1) Договорот за осигурување се склучува врз основа на понуда и склучен е кога ќе го потпишат двете договорени страни.
- (2) Со потпишување на понудата, понудувачот изјавува дека пред склучување на Договорот за осигурување бил запознат со условите за склучување и изведување на осигурувањето и дека договорните одредби се во согласност со договореното меѓу договорните страни.
- (3) Потпишана понуда за склучување на Договорот за осигурување, која му била поднесена на осигурувачот, го обврзува понудувачот во рок од осум (8) дена од денот кога пристигнала кај осигурувачот. Ако осигурувачот во тој рок не ја одбие понудата, која не отстапува од условите по кои се склучува осигурувањето, се смета дека понудата е

прифатена и дека Договорот за осигурување е склучен истиот ден кога пристигнала кај осигурувачот.

- (4) Во случај да е склучен на далечина, Договорот за осигурување се смета за склучен со самата уплата на премијата.

Плаќање на премијата

Член 9

- (1) Договорарот на осигурувањето ја плаќа премијата одеднаш, освен ако не е поинаку договорено.
- (2) Ако е договорено плаќање на премијата на рати, тогаш договорарот на осигурувањето ја плаќа првата рата во моментот на склучување на Договорот за осигурување или издавањето на лист на покритие, освен ако не е поинаку договорено.
- (3) Осигурувачот има право сите доспеани неплатени рати од премијата да му ги одбие на осигуреникот при исплатата на штета. Кај тотална штета, сите неплатени рати од премијата доспеваат за наплата и се одбиваат од износот за надоместок на штета при исплатата.
- (4) Ако на договорарот на осигурувањето му се признал попуст за времетраење на осигурувањето, а осигурувањето од кои било причини престанало пред истекот на тоа време, осигурувачот има право да ја наплати разликата до премијата што договорарот на осигурувањето би требало да ја плати кога Договорот за осигурување би бил склучен само за периодот до прекинувањето.
- (5) Во случај да престане важноста на Договорот за осигурување поради неплаќање на доспеаната премија, договорарот на осигурувањето треба да ја плати премијата за неплатеното време до денот на престанок на важноста на Договорот за осигурување. Ако до денот на престанок на осигурувањето настанал осигурен случај за кој осигурувачот исплатил отштета, договорарот на осигурувањето е должен да ја плати целокупната премија за тековната година на осигурување.

Последици од неплаќање на премијата

Член 10

- (1) Ако премијата за осигурување не е платена до стасаноста, осигурувачот може да го извести договорарот да ја плати премијата за осигурување. Ако премијата за осигурување не е платена во рокот што е наведен во известувањето, а кој не може да биде пократок од триесет (30) дена, осигурувачот може да го раскине Договорот за осигурување без отказан рок, при што на осигурувачот му припаѓа стасаната премија за осигурување.
- (2) Во случај на доцнење со плаќање на премијата, осигурувачот има право да пресмета и законска затезна камата.
- (3) Со неплаќање на премијата за осигурување, договорарот не може еднострано да го раскине осигурувањето.

Поврат на премија

Член 11

- (1) Во случај на предвремено раскинување на Договорот за осигурување, осигурувачот е должен да врати дел од премијата за неискористеното време на осигурување, ако осигурената опасност престанала да постои по склучувањето на Договорот за осигурување.
- (2) Ако осигурената опасност престанала да постои пред почетокот на осигурувањето, осигурувачот ја враќа целокупната платена премија за осигурување, намалена за манипулативните трошоци.
- (3) Во другите случаи на престанување на важноста на Договорот за осигурување пред завршување на периодот за кој е платена премијата, на осигурувачот му припаѓа

премијата до оној ден до кој трае неговата обврска, ако во Договорот за осигурување не е поинаку договорено.

Настанување на осигурен случај

Член 12

- (1) Кај осигурување од одговорност на производи се смета дека осигурен случај настанал во моментот кога ќе настане штетниот настан опфатен со осигурителното покритие, поради кој би можело да се покрене оштетно побарување кон осигуреникот.
- (2) Ако не е поинаку договорено, осигурувањето се склучува со 10 % учество (франшиза) во секоја штета од страна на осигуреникот, но не помалку од 1.000 евра во денарска противвредност
- (3) За настанување на еден осигурен случај се смета:
 1. ако за еден штетен настан има повеќе оштетни побарувања;
 2. ако повеќе штетни настани се појавуваат од иста причина;
 3. ако повеќе штетни настани се појавуваат поради иста причина, меѓу кои има правна, техничка или економска врска.

Обврска на осигуреникот кога ќе настане осигурениот случај

Член 13

- (1) Осигуреникот мора да го извести осигурувачот за настанување на осигурен случај во рок од 3 дена од денот кога тој дознал за него, и да му ги достави сите оригинални документи што се потребни за утврдување на неговата одговорност и утврдување на висината на штетата.
- (2) Ако против осигуреникот или лицето за кое тој е одговорен се покрене постапка поради сомневање за извршено казнино дело, или е покрената тужба, или пак е донесена одлука во казнена постапка, осигуреникот е должен за тоа да го извести осигурувачот, иако претходно го пријавил осигурениот случај согласно став 1 на овој член.
- (3) Ако против осигуреникот се доставени барања за надомест на штета или ако против него е поднесена тужба за надомест на штета, осигуреникот е должен за тоа без одложување да го извести осигурувачот и да ги достави оригиналните документи што ги содржат тие барања.
- (4) Осигуреникот е должен водењето на судската постапка за надомест на штета да му го довери на осигурувачот и да му даде овластување за застапување на лицето одредено од страна на осигурувачот.
- (5) Осигуреникот е должен обработката на оштетните побарувања да му ја препушти на осигурувачот, бидејќи тој самиот не е овластен да го одбие отштетното побарување, а особено не смее да го признае.
- (6) Ако осигуреникот го оневозможи осигурувачот да ги реши оштетните побарувања со спогодба, осигурувачот нема обврска да ги исплати вишокот, каматите и трошоците што ќе настанат поради тоа.

Обврски на осигурувачот при настанување на осигурен случај

Член 14

- (1) Осигурувачот е должен детално да ги испита оштетните побарувања како за основот така и за висината, да ги прифати оправданите побарувања, како и да се погрижи за одбрана на договарачот на осигурувањето од неоснованите или прекумерни оштетни побарувања. Според оваа одредба се дава основниот опсег на штетата за кој осигурувачот гарантира согласно член 1 став 1 и останатите одредби од овие Услови.
- (2) Покритието на осигурувачот важи за судските трошоци на осигуреникот и за штети поради судски трошоци што му се

досудени на оштетениот само тогаш кога судската постапка од самиот почеток ја води лично тој или лице кое тој го одредува, но заедно со оштетата, само до висина на сумата на осигурување содржана во полисата.

- (3) За трошоци за одбрана на осигуреникот во кривична постапка покритието на осигурувачот важи само во случај доколку изречно прифати и се обврзе да ги сноси трошоците за бранител, односно трошоците на кривичната постапка.
- (4) На товар на осигурувачот паѓа - ако се исполнети другите услови за тоа - само оној дел на оправдани трошоци кои одговараат на соодносот меѓу сумата на осигурување и досудениот износ на оштета на оштетениот. Ако тоа не е можно да се утврди, осигурувачот за тие оправдани трошоци е обврзан во сооднос меѓу сумата на осигурување и висината на тужбените барања.
- (5) Сумата на осигурување претставува горна граница на обврска на осигурувачот, без разлика на бројот на оштетени лица. Повеќе временски поврзани штети претставуваат една штета, ако настанат поради иста причина или ист причинител.
- (6) Ако не е поинаку договорено, осигурувањето се склучува со 10 % учество (франшиза) во секоја штета од страна на осигуреникот, најмалку 500 евра во денарска противвредност, а најмногу 2.000 евра во денарска противвредност.
- (7) Осигурувачот е должен да го исплати надоместот или сумата определена со Договорот во договорениот рок кој не може да биде подолг од 14 дена, сметајќи од кога осигурувачот добил известување дека настанал осигурениот случај. Ако за утврдување на постоењето на обврската на осигурувачот и на нејзиниот износ е потребно извесно време, овој рок почнува да тече од денот кога е утврдено постоењето на неговата обврска и нејзиниот износ.

Постапка на вештачење

Член 15

- (1) Во случај договорните страни да не се согласат при заедничко утврдување и процена на штетата, секоја од договорните страни може да побара утврдување и процена на штетата од комисија на стручни лица (вештачи). Предмет на вештачење можат да бидат само спорни околности во поглед на настанување на осигурениот случај, обемот на штетата и висината на штетата.
- (2) Секоја од договорните страни назначува свој вештак во писмена форма. За вештачи можат да се назначат лица кои не се во работен однос кај осигурувачот, односно осигуреникот. Пред почетокот на вештачењето, двајцата вештачи назначуваат трет вештак кој дава свое мислење кога тврдењата на двајцата вештачи се различни и само во границите на неопходните заклучоци. Мислењето на третиот вештак е конечно и може да се оспори само во случај на грешка во пресметката.
- (3) Секоја договорна страна ги покрива трошоците за вештакот кој го именува, а за третиот вештак ги делат по половина.
- (4) Заклучоците на вештакот се обврзувачки за двете страни.

Измени на условите за осигурување или тарифата на премии

Член 16

- (1) Ако осигурувачот ги промени условите за осигурување или тарифата на премии, треба да го извести договарачот на осигурувањето барем 60 дена пред почетокот на тековната година на осигурување. Договарачот на осигурувањето има право 60 дена по приемот на известувањето да го откаже Договорот за осигурување. Договорот престанува да важи

со завршувањето на тековната година на осигурување.

- (2) Ако договарачот на осигурувањето не го откаже Договорот за осигурување во рокот утврден во став 2 на овој член, следната година тој се менува согласно со новите услови за осигурување и тарифата на премии.

Промена на податоци

Член 17

- (1) Договарачот е должен да го извести осигурувачот за: промена на адресата на живеење, односно седиштето, промена на своето име или презиме, односно називот на фирмата, во рок од 15 дена од настанување на промената.
- (2) Ако договарачот ги промени податоците наведени во став 1 од овој член, а притоа не го известил осигурувачот, доволно е осигурувачот да прати известување до договарачот на последната позната адреса и да го наслови на последното познато име, односно назив на фирмата.
- (3) Во случај на неуспешен обид за доставување на препорачаната пратка до осигуреникот, осигурувачот вратената пратка ќе ја смета како уредно доставена и ќе ја чува во своето седиште. Договарачот на осигурувањето се согласува дека вратените недоставени пратки се сметаат за примени од денот на првиот обид за доставување и дека е запознат со содржината на пратката.

Форма на договорот за осигурување и начин на известување

Член 18

- (1) Документацијата кон Договорот за осигурување и во врска со Договорот за осигурување мора да биде на македонски јазик и во пишана форма, или во договорена електронска форма, и стапува на сила од денот на приемот.
- (2) Сите известувања и изјави што треба да се дадат според одредбите на Договорот за осигурување мора да бидат во писмена форма.
- (3) Како ден на прием се смета следниот работен ден по препорачано предадената пратка, пратена на последната дадена адреса од страна на примачот.

Примена на закон

Член 19

- (1) За правата и обврските на договорните страни што не се регулирани со овие Услови, ќе се применуваат одредбите од Законот за облигационите односи и Законот за супервизија на осигурување. Ако со овие Услови некое прашање е утврдено спротивно на законските прописи, ќе се применуваат одредбите од законот.

Надлежност во случај на спор

Член 20

- (1) Споровите што настануваат меѓу договарачот на осигурувањето односно осигуреникот, од една страна, и осигурувачот, од друга страна, ќе ги решава стварно и месно надлежниот суд според седиштето на осигурувачот.

Вонсудско решавање на спорови

Член 21

- (1) Договорните страни се согласни дека сите спорови што произлегуваат од овој Договор ќе се решаваат по мирен пат.
- (2) Договарачот на осигурувањето и осигуреникот се согласни дека за сите спорни прашања, жалби и несогласувања кои произлегуваат од односот со осигурувачот, ќе го известат истиот без одложување. Известувањата во форма на приговор од овој став се доставуваат во писмена форма, од што со сигурност може да се утврди содржината на известувањето и времето на неговото праќање.

- (3) Примениот приговор од став 2 на овој член осигурувачот ќе го проследи до Комисијата за приговори. Комисијата за приговори е должна да донесе одлука по приговорот во писмена форма без одложување, но најдоцна во рок од 30 дена од денот на прием на приговорот.

Надзор над друштвото за осигурување

Член 22

- (1) Орган надлежен за надзор на осигурителното друштво е Агенцијата за супервизија на осигурување.
- (2) Во случај осигуреникот да не е задоволен од односот на осигурувачот во текот на траењето на Договорот за осигурување, може да достави претставка до Агенцијата за супервизија на осигурување како надлежен орган за надзор над работењето на осигурувачот.

Санкциска клаузула

Член 23

Рестриктивна мерка за спречување на перење пари и финансирање на тероризам

- (1) Осигурувачот не дава осигурително покритие, односно не ја покрива одговорноста на осигуреникот за настаната штета или не исплаќа какви било други поволности, без оглед на Договорот за осигурување, доколку таквата исплата или плаќањето на каква било друга поволност би го изложила осигурувачот на некакви санкции, забрани или ограничувања врз основа на резолуциите на Обединетите нации или на трговски или економски санкции, кршење на законите или прописите на Европската Унија, Обединетото Кралство или САД.

Стапување на сила

Член 24

- (1) Овие услови влегуваат во сила со денот на донесување, а се применуваат на договорите за осигурување склучени по 15.02.2022 година.

Претседател на Одбор на директори
Роберт Вучковиќ
